

Bây giờ xét dãy (U_n) với $U_n = n(x_n - 1)$, $n = 3, 4, 5, \dots$

Ta có: $x_n^n - x_n^2 - x_n - 1 = 0$ hay $x_n = \sqrt[n]{x_n^2 + x_n + 1}$.

Áp dụng bất đẳng thức AM – GM, ta có:

$$x_n = \sqrt[n]{x_n^2 + x_n + 1} = \sqrt[n]{\underbrace{(x_n^2 + x_n + 1)}_{n-1 \text{ số } 1} \cdot \underbrace{1 \cdot 1 \cdot \dots \cdot 1}_{n \text{ số } 1}} < \frac{x_n^2 + x_n + \underbrace{1+1+\dots+1}_n}{n} \quad (2).$$

(Chú ý rằng ở đây $1 < x_n$ nên $x_n^2 + x_n + 1 \neq 1$, vì thế trong bất đẳng thức không có dấu bằng).

+) Mặt khác do $x_n < 2$, nên $x_n^2 + x_n < 6$, nên từ (2) có: $1 < x_n < 1 + \frac{6}{n}$ (3).

Bất đẳng thức (3) đúng với mọi $n \geq 3$ và $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{6}{n} = 0$ nên từ (3) ta có: $\lim x_n = 1$.

+) Ta có: $x_n^n = x_n^2 + x_n + 1 \Rightarrow n \ln x_n = \ln(x_n^2 + x_n + 1) \Rightarrow n = \frac{\ln(x_n^2 + x_n + 1)}{\ln x_n}$.

Từ đó: $n(x_n - 1) = \frac{(x_n - 1)}{\ln x_n} \ln(x_n^2 + x_n + 1)$ (5).

Đặt $y_n = x_n - 1 \Rightarrow \lim y_n = 0$.

Ta có: suy ra từ (5) $\lim U_n = \lim n(x_n - 1) = \ln 3$.

Vậy: $\lim U_n = \ln 3$.

Bài 7. Cho số thực a , xét dãy số $(x_n)_{n \geq 1}$ được $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln x_n}{x_n - 1} = \lim_{y_n \rightarrow 1} \frac{\ln(y_n + 1)}{y_n} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\ln(t + 1)}{t} = 1$ xác định bởi $x_1 = a$, $x_{n+1} = \frac{x_n^3 - 6x_n - 6}{3x_n^2 + 9x_n + 7}$, $n = 1, 2, \dots$. Tìm tất cả các giá trị của a để dãy số có giới hạn hữu hạn, tìm giới hạn đó?

Hướng dẫn giải

Với $a = -1$ thì $x_n = -1, \forall n \geq 1$ nên $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = -1$.

Với $a \neq -1$ thì $x_n + 1 = \frac{(x_{n-1} + 1)^3}{3x_{n-1}^2 + 9x_{n-1} + 7}$, $x_n + 2 = \frac{(x_{n-1} + 2)^3}{3x_{n-1}^2 + 9x_{n-1} + 7}$, $\forall n \geq 2$.

Do đó $\frac{x_n + 2}{x_n + 1} = \left(\frac{x_{n-1} + 2}{x_{n-1} + 1} \right)^3 = \dots = \left(\frac{a + 2}{a + 1} \right)^{3^{n-1}}$, $\forall n \geq 1$.

Từ đó, tính được $x_n = \frac{2(a+1)^{3^{n-1}} - (a+2)^{3^{n-1}}}{(a+2)^{3^{n-1}} - (a+1)^{3^{n-1}}}$, $\forall n \geq 1$,

Kết luận + $a < -\frac{3}{2} \Rightarrow |a+1| > |a+2| \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = -2.$

+ $a > -\frac{3}{2} \Rightarrow |a+1| < |a+2| \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = -1.$

+ $a = -\frac{3}{2} \Rightarrow x_n = -\frac{3}{2}, \forall n \geq 1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = -\frac{3}{2}.$

Bài 8. Cho dãy số (u_n) xác định như sau: $\begin{cases} u_1 = \frac{2012}{2013} \\ u_n^2 - 2u_{n+1} - 1 = 0, \forall n = 1, 2, 3, \dots \end{cases}$. Tìm $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$.

Hướng dẫn giải

Ta có : $u_n^2 - 2u_{n+1} - 1 = 0 \Leftrightarrow u_{n+1} = \frac{u_n^2 - 1}{2}.$

Xét hàm số : $f(x) = \frac{x^2 - 1}{2} = \frac{x^2}{2} - \frac{1}{2} \geq -\frac{1}{2}.$

$f'(x) = x.$

Ta có :

x	$-\frac{1}{2}$	0	1
$f'(x)$	$-$	0	$+$
$f(x)$	$-\frac{3}{8}$	$-\frac{1}{2}$	0

$-\frac{1}{2} < u_1 < 1 \Rightarrow -\frac{1}{2} < u_2 < 0 \Rightarrow -\frac{1}{2} < u_3 < -\frac{3}{8} < 0.$

Vậy : $\forall n \geq 2$ thì $-1 < u_n < 0.$

$u_n^2 - 2u_{n+1} - 1 = 0 \Leftrightarrow u_{n+1} = \frac{u_n^2 - 1}{2}.$

Gọi a là nghiệm của : $\frac{x^2 - 1}{2} = x$ ($x \in (-\frac{1}{2}; 0)$) $\Rightarrow a = 1 - \sqrt{2}.$

Ta có : $|u_{n+1} - a| = |f(u_n) - f(a)|.$

Theo định lí La-grăng : $|f(u_n) - f(a)| = |f'(a)| \cdot |u_n - a|.$

Do $f'(a) \leq \frac{1}{2} \Rightarrow |f(u_n) - f(a)| \leq \frac{1}{2} |u_n - a|.$

$$\Rightarrow |u_{n+1} - a| \leq \frac{1}{2} |u_n - a| \leq \left(\frac{1}{2}\right)^2 |u_{n-1} - a| \leq \dots \leq \left(\frac{1}{2}\right)^n |u_1 - a|.$$

$$\text{Mà } \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{2}\right)^n = 0 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} (u_{n+1} - a) = 0 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} u_{n+1} = a = 1 - \sqrt{2}.$$

$$\text{Vậy: } \lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = 1 - \sqrt{2}.$$

Bài 9. Cho dãy số $\{u_n\}$ xác định như sau:
$$\begin{cases} u_0 = \frac{1}{2} \\ u_{n+1} = \frac{u_n^2 + 5}{2(u_n + 2)}, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$$
 . Chứng minh rằng dãy số $\{u_n\}$ có giới hạn và tìm giới hạn đó.

Hướng dẫn giải

* Vì $0 < u_0 \neq 1$ nên $0 < u_n \neq 1, \forall n \in \mathbb{N}$.

* Áp dụng BĐT Cauchy ta có $u_n + 2 + \frac{9}{u_n + 2} \geq 6$. Dấu bằng xảy ra $\Leftrightarrow u_n = 1$.

$$\Rightarrow u_n + 2 + \frac{9}{u_n + 2} > 6, \forall n \in \mathbb{N} .$$

$$* u_{n+1} = \frac{u_n^2 + 5}{2(u_n + 2)} = \frac{1}{2} \left(u_n + 2 + \frac{9}{u_n + 2} \right) - 2 > 1, \forall n \in \mathbb{N} .$$

$$* u_{n+1} - u_n = -\frac{1}{2} u_n - 1 + \frac{9}{2(u_n + 2)} .$$

$$\text{Xét hàm số } f(x) = -\frac{1}{2}x - 1 + \frac{9}{2(x+2)} .$$

$$f'(x) = -\frac{1}{2} - \frac{9}{2(x+2)^2} < 0, \forall x > 1 \Rightarrow f(x) \text{ nghịch biến trên } (1; +\infty) .$$

* Vì $u_n > 1 \Rightarrow f(u_n) < f(1) = 0 \Rightarrow u_{n+1} < u_n, \forall n \in \mathbb{N}^*$.

$\Rightarrow \{u_n\}$ giảm và bị chặn dưới $\Rightarrow \{u_n\}$ có giới hạn hữu hạn.

* Giả sử $\lim u_n = a$ ($1 \leq a < +\infty$). Từ $u_{n+1} = \frac{u_n^2 + 5}{2(u_n + 2)}$ chuyển qua giới hạn ta có.

$$a = \frac{a^2 + 5}{2(a + 2)} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 1 \\ a = -5 \text{ (loại)} \end{cases} .$$

* Vậy $\lim u_n = 1$.

Bài 10. Cho dãy số (u_n) được xác định bởi: $u_1 = 4$ và $u_{n+1} = u_n^2 - 2$, với $n \in \mathbb{N}^*$. Tìm

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{u_{n+1}}{u_1 u_2 \dots u_n}.$$

Hướng dẫn giải

Với mọi $n = 1, 2, \dots$; ta có.

$$\begin{aligned} u_{n+1}^2 - 4 &= (u_n^2 - 2)^2 - 4 = u_n^4 - 4u_n^2 = u_n^2(u_n^2 - 4) = u_n^2 u_{n-1}^2 (u_{n-1}^2 - 4). \\ &= \dots = u_n^2 u_{n-1}^2 \dots u_2^2 u_1^2 (u_1^2 - 4) = 12(u_n u_{n-1} \dots u_1)^2 \quad (1). \end{aligned}$$

Từ (1) ta có: $\left(\frac{u_{n+1}}{u_1 u_2 \dots u_n}\right)^2 = 12 + \frac{4}{(u_1 u_2 \dots u_n)^2}; \forall n = 1, 2, \dots \quad (2).$

Mặt khác, vì $u_1 = 4 > 2$ nên từ $u_{n+1} = u_n^2 - 2$ và chứng minh bằng quy nạp ta thu được $u_n > 2$ với mọi $n = 1, 2, \dots$

Do đó $u_1 u_2 \dots u_n > 2^n; \forall n \in \mathbb{N}^*$. Khi đó, $0 < \frac{4}{(u_1 u_2 \dots u_n)^2} < \frac{4}{2^{2n}}; \forall n = 1, 2, \dots$

nên theo nguyên lý kẹp giữa ta có: $\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{4}{(u_1 u_2 \dots u_n)^2} = 0.$

Vậy, từ (2) suy ra: $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{u_{n+1}}{u_1 u_2 \dots u_n}\right)^2 = 12.$

Mặt khác, hàm số $f(x) = \sqrt{x}$ liên tục trên nửa khoảng $[0; +\infty)$ nên.

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{u_{n+1}}{u_1 u_2 \dots u_n} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \sqrt{\left(\frac{u_{n+1}}{u_1 u_2 \dots u_n}\right)^2} = \sqrt{\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{u_{n+1}}{u_1 u_2 \dots u_n}\right)^2} = \sqrt{12}.$$

Kết luận: $\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{u_{n+1}}{u_1 u_2 \dots u_n} = \sqrt{12}.$

Bài 11. a) Chứng minh rằng có đúng một dãy số thực $(x_n)_{n \geq 0}$ thỏa mãn.

$$x_0 = 1, 0 \leq x_n \leq 1 \forall n \geq 1 \text{ và } (1 - x_n)^2 - (1 - x_{n-1})^2 = \frac{x_n + x_{n-1}}{2} \forall n \geq 1.$$

b) Với dãy (x_n) xác định như trên, xét dãy $(y_n)_{n \geq 0}$ xác định bởi $y_n = x_0 + x_1 + \dots + x_n \forall n \geq 0$. Chứng minh rằng dãy $(y_n)_{n \geq 0}$ có giới hạn hữu hạn khi $n \rightarrow +\infty$. Hãy tìm giới hạn đó.

Hướng dẫn giải

a) Bằng quy nạp ta sẽ chỉ ra rằng x_n xác định duy nhất với mỗi $n \geq 0$. Để làm được điều này ta cần dùng kết quả (chứng minh của nó là đơn giản) sau: Với mỗi số thực $m \in [0;1]$, phương trình $(1-t)^2 - (1-m)^2 = \frac{t+m}{2}$ có đúng một nghiệm trên $[0;1]$.

b) Đề ý rằng $y_n = \frac{1}{2}x_0 + \frac{1}{2}(x_0 + x_1) + \frac{1}{2}(x_1 + x_2) + \dots + \frac{1}{2}(x_{n-1} + x_n) + \frac{1}{2}x_n \quad \forall n \geq 1$.

Ta có giới hạn cần tìm bằng $\frac{3}{2}$.

Bài 12. Giả sử $(F_n) (n=1,2,\dots)$ là dãy Fibonacci ($F_1 = F_2 = 1; F_{n+1} = F_n + F_{n-1}$ với $n \geq 2$). Chứng minh rằng nếu $a \neq -\frac{F_{n+1}}{F_n}$ với mọi $n=1,2,3,\dots$ thì dãy số (x_n) , trong đó $x_1 = a, x_{n+1} = \frac{1}{1+x_n} (n=1,2,3,\dots)$, là xác định và nó có giới hạn hữu hạn khi n tăng lên vô hạn. Tìm giới hạn đó.

Hướng dẫn giải

Giả sử $x_1, x_2, \dots, x_m$ đã được xác định. Khi đó x_{m+1} được xác định khi $x_m \neq -1$.

* Nếu $x_m = -1$ thì do $x_m = \frac{1}{1+x_{m-1}}$ nên $x_{m-1} = -2$.

Từ giả thiết $F_1 = F_2 = 1; F_{n+1} = F_n + F_{n-1}$ ta viết $x_m = -\frac{F_2}{F_1}, x_{m-1} = -\frac{F_3}{F_2}$.

Giả sử $x_{m-i} = -\frac{F_{i+2}}{F_{i+1}}$, với i nào đó, $0 \leq i \leq m-2$.

Vì $x_{m-i} = \frac{1}{1+x_{m-i-1}}$ nên $x_{m-i-1} = \frac{1}{x_{m-i}} - 1 = -\frac{F_{i+1}}{F_{i+2}} - 1 = -\frac{F_{i+3}}{F_{i+2}}$.

Khi đó $x_1 = -\frac{F_{m+1}}{F_m}$. Mâu thuẫn với giả thiết $x_1 \neq -\frac{F_{m+1}}{F_m}$. Như vậy (x_n) là dãy số xác định.

Phương trình $x = \frac{1}{1+x} \Leftrightarrow x^2 + x - 1 = 0$ có hai nghiệm $u = \frac{\sqrt{5}-1}{2}, v = \frac{-\sqrt{5}-1}{2}$. Có hai trường hợp xảy ra:

Trường hợp 1: $x_1 = v$. Khi đó $x_n = x_1, \forall n \geq 1$. Do đó $\lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = \frac{-\sqrt{5}-1}{2}$.

Trường hợp 2: $x_1 \neq v$. Chú ý $\frac{1}{1+x_n} = v \Leftrightarrow x_n = \frac{1-v}{v} \Leftrightarrow x_n = v$. Do đó $x_n \neq v, \forall n \geq 1$.

Đặt $z_n = \frac{x_n - u}{x_n - v}$, ta có.

$$z_{n+1} = \frac{x_{n+1} - u}{x_{n+1} - v} = \frac{\frac{1}{1+x_n} - u}{\frac{1}{1+x_n} - v} = \frac{(1-u) - ux_n}{(1-v) - vx_n} = \frac{u^2 - ux_n}{v^2 - vx_n} = \frac{u}{v} \cdot \frac{x_n - u}{x_n - v} = \frac{u}{v} z_n.$$

Từ đó có $z_n = \left(\frac{u}{v}\right)^n z_1$ nên $z_n \rightarrow 0$ khi $n \rightarrow +\infty$ (vì $\left|\frac{u}{v}\right| < 1$).

Từ $z_n = \frac{x_n - u}{x_n - v}$ suy ra $x_n = \frac{u - vz_n}{1 - z_n}$ dần tới u khi $n \rightarrow +\infty$ (do $z_n \rightarrow 0$).

Tức là trong trường hợp này $\lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = \frac{\sqrt{5} - 1}{2}$.

Bài 13. Cho dãy số $\{y_n\}$ thỏa mãn $y_1 > 0, y_{n+1}^3 = y_1 + y_2 + \dots + y_n, \forall n \geq 1$. Chứng minh rằng dãy số $\left\{\frac{y_n}{n}\right\}$ có giới hạn bằng 0 khi $n \rightarrow +\infty$.

Hướng dẫn giải

Từ giả thiết ta có $y_{n+1}^3 = y_n + y_n^3, \forall n \geq 2$, do đó dãy số $\{y_n\}_{n \geq 2}$ là dãy tăng, vì.

vậy $y_{n+1}^3 = y_n + y_n^3 = y_n(y_n^2 + 1) < y_{n+1}(y_n^2 + 1)$.

$\Rightarrow y_{n+1}^2 < y_n^2 + 1, \forall n \geq 2 \Rightarrow y_{n+1}^2 < y_n^2 + 1 < \dots < y_2^2 + n - 1$.

$\Rightarrow \left(\frac{y_{n+1}}{n+1}\right)^2 < \frac{y_2^2 + n - 1}{(n+1)^2}$. Mà $\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{y_2^2 + n - 1}{(n+1)^2} = 0$ nên theo định lý kẹp ta có.

$\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{y_{n+1}}{n+1}\right)^2 = 0 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{y_{n+1}}{n+1} = 0 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{y_n}{n} = 0$.

Bài 14. Cho (u_n) là một dãy số dương. Đặt $S_n = u_1^3 + u_2^3 + \dots + u_n^3$ với $n = 1, 2, \dots$. Giả sử

$$u_{n+1} \leq \left((S_n - 1)u_n + u_{n-1}\right) \frac{1}{S_{n+1}} \text{ với } n = 2, 3, \dots \text{ Tìm } \lim u_n.$$

Hướng dẫn giải

Ta có $S_{n+1} - S_n = u_{n+1}^3 > 0, n = 1, 2, \dots \Rightarrow (S_n)$ là dãy số tăng.

Nếu dãy số (S_n) bị chặn trên thì (S_n) là một dãy hội tụ và $\lim u_n^3 = \lim(S_{n+1} - S_n) = 0 \Rightarrow \lim u_n = 0$.

Xét trường hợp dãy số (S_n) không bị chặn trên thì $\lim S_n = +\infty$.